Polija

Aċċess għall-ġustizzja fi kwistjonijiet ambjentali - Polonja

Šīs lapas saturs ir mašīntulkojums, kura kvalitāti nevar garantēt.

1. Constitutional Foundations
2. Ġudikatura

   #II

4. L-aċċess għall-informazzjoni każijiet
5. L-aċċess għall-ġustizzja b'parteċipazzjoni pubblika
6. Aċċess għall-ġustizzja kontra l-atti jew l-ommissjonijiet
7. Mezzi oħra ta' aċċess għall-ġustizzja
8. Locus standi
9. Rappreżentanza legali
10. Evidenza
11. Inġunzjonijiet
12. Fuq l-ispejjeż
13. Mekkaniżmi ta' għajnuna finanzjarja
14. Tempestività
15. Kwistjonijiet oħra
16. Tkun barrani
17. Każijiet transkonfinali

I. Constitutional Foundations

Il-Kostituzzjoni Pollakka ma tipprovdix id-dritt (nodfa, f'saħħithom, favorevoli, eċċ.).

- Art. 5 tal-Kostituzzjoni jipprevedi r-regola ġenerali li r-Repubblika tal-Polonja jiżgura ħarsien ambjentali skont il-prinċipju ta' żvilupp sostenibbli.
- Skont l-Artikolu 86 tal-Kostituzzjoni, kulħadd għandu jieħu ħsieb il-kwalità tal-ambjent u għandhom jinżammu responsabbli għall-ikkawżar tad-degradazzjoni tagħha. Il-prinċipji ta' tali responsabbiltà għandha tiġi speċifikata minn statut.
- Art. 74 para 1,2 u 4 tal-Kostituzzjoni jipprevedi obbligu ġenerali għall-awtoritajiet pubbliċi biex jipproteġu l-ambjent.
  - L-awtoritajiet pubbliċi għandhom isegwu politiki li jiżguraw is-sigurtà ekoloġiċi tal-ġenerazzjonijiet attwali u dawk futuri.
  - Il-protezzjoni tal-ambjent għandha tkun ir-responsabbiltà tal-awtoritajiet pubbliċi.
  - L-awtoritajiet pubbliċi għandhom jappoġġjaw l-attivitajiet taċ-ċittadini li jipproteġu u jtejbu l-kwalità tal-ambjent.
- L-Artikolu 68 paragrafu 4 tal-Kostituzzjoni jipprovdi li l-awtoritajiet pubbliċi għandhom jiġġieldu mard epidemiku u tevita konsegwenzi negattivi għas-saħħa tad-degradazzjoni ambjentali.
- L-Artikolu 74 para 3 tagħti lil kull persuna d-dritt li tikseb informazzjoni dwar il-kwalità tal-ambjent u l-ħarsien tiegħu.

Traduzzjoni awtomatika

Ikun biżżejjed li jinvoka biss id-dispożizzjonijiet kostituzzjonali fi proċeduri amministrattivi jew ġudizzjarji msemmija hawn fuq, minħabba dispożizzjonijiet kostituzzjonali previsti mill-Artikoli 86 u 74, jeħtieġ li jiġu speċifikati fi Statuti (ara l-Art. 81 u l-aħħar sentenza tal-Art. 86 tal-Kostituzzjoni). Huma jistgħu madankollu jkunu invokati bħala argument addizzjonali sabiex issaħħaħ l-argument tat-talba.

Ftehimiet internazzjonali waħda tista' tinvoka direttament fi proċedimenti ġudizzjarji u amministrattivi skont l-Artikolu 91 para 1 u 2 tal-Kostituzzjoni, ftehimiet internazzjonali ratifikati, wara l-promulgazzjoni tagħha fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Liġijiet, ladarba jsiru parti mill-ordni legali domestiku u jiġu applikati direttament. Madankollu, fil-prattika, huwa rrakkomandat li jiġi invokat kemm il-Ftehim internazzjonali u l-liġi nazzjonali applikabbli.

Il-Konvenzjoni ta' Aarhus jistax jiġi applikat direttament minn korpi amministrattivi kif ukoll il-qrati jekk tissodisfa l-istandard ta' applikabbiltà diretta — tissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 91 tal-Kostituzzjoni.

F'każ minnhom il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-Konvenzjoni ta' Aarhus ma jissodisfawx dan l-istandard minħabba dispożizzjonijiet li jesiġu li l-partijiet "iqisu leġiżlattivi u regolatorji meħtieġa u miżuri oħra" filwaqt li f'għadd ta' verdetti mill-qrati, mingħajr ma tiġi vvalutata l-applikabilità diretta tiegħu, invokaw il-Konvenzjoni ta' Aarhus kif ukoll għar-regolamenti nazzjonali rilevanti (u mhux bħala l-unika bażi legali, jew prinċipali).

II. Ġudikatura

Skont l-Artikolu 175 para 1 tal-Kostituzzjoni, is-sistema ġudizzjarja Pollakka tikkonsisti fi tliet tipi ewlenin ta' qrati:

1. L-hekk imsejħin qrati ġenerali, mqassma f':

    a) qrati ċivili, li fihom — minbarra "ġenerali" — jiġifieri fergħat ċivili jeżistu Kummerċjali, fergħat tal-familja u x-xogħol;

    b) il-qrati kriminali;

2. **Il-qrati amministrattivi;**
3. Qrati militari.

Il-Qrati msemmija hawn fuq huma maqsuma f'livelli (każijiet). Hemm tliet istanzi ta' qrati ġenerali — l-ogħla istanza hija l-Qorti Suprema ("Sąd Najwyższy"). Madankollu mhux il-każijiet kollha tista' tmur quddiem il-Qorti Suprema (għal ċerti każi hemm biss żewġ każijiet disponibbli).

Il-qrati amministrattivi huma maqsuma f'żewġ każijiet — It-tieni (u l-ogħla prinċipali) istanza quddiem in-Naczelny Sąd Administracyjny. Skont l-Artikolu 184 tal-Kostituzzjoni, li r-rwol tagħhom huwa li jipprovdu reviżjoni ġudizzjarja dwar l-attivitajiet tal-amministrazzjoni pubblika.

Fil-prattika ħafna drabi relatati mal-ambjent huma soġġetti għal ġurisdizzjoni tal-qorti amministrattiva (bħal kwistjonijiet ambjentali normalment jiġu deċiżi b'deċiżjoni amministrattiva jew atti amministrattivi oħra).

Qrati ċivili jeżamina l-każijiet ta' liġi privata (tilwim bejn żewġ partijiet privati), inklużi każijiet li jinvolvu danni ambjentali għall-proprjetà.

Qrati kriminali jeżamina każijiet relatati ma' reati ambjentali jew reati żgħar previsti fil-Kodiċi Kriminali jew fil-liġijiet ambjentali.

Fil-Polonja, kawżi ambjentali huma deċiżi minn korpi u qrati ta' kompetenza ġenerali, m'hemm l-ebda qrati ambjentali speċjali jew twavel.

L-hekk imsejjaħ "forum shopping" (għażla tal-ġurisdizzjoni kompetenti minn parti fil-proċedura) mhijiex disponibbli fil-Polonja. Dan ifisser li wieħed għandu jippreżenta l-każ fid-dritt (eż. amministrattivi jew ġenerali) il-Qorti, il-livell it-tajjeb fil-post it-tajjeb (belt).

Is-sistema ta' appelli jvarja skont it-tip ta' qorti.

F'każ ta' deċiżjonijiet amministrattivi (inklużi deċiżjonijiet f'każijiet ambjentali), appell ordinarju l-iskema tikkonsisti fi tliet stadji:

- l-ewwel — ressaq ilment lill-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza (superjuri fuq l-awtorità li ħarġet id-deċiżjoni kkontestata). Pereżempju, l-awtoritajiet awtonomi fit-tieni istanza l-awtorità għandha tkun awtonomi tal-Bord tal-Appell (samorządowe kolegium odwoławcze) Voivode (wojewoda) — lill-Ministru rilevanti eċċ.
- F'każ meta d-deċiżjoni tat-tieni istanza l-Awtorità ma tkunx favur ir-rikorrent, hu jista' jressaq ilment quddiem il-qorti amministrattiva tal-ewwel istanza, jiġifieri lill-Qorti Amministrattiva ta' Voivodship (il-Wojewódzki Sąd Administracyjny)

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

- Jekk il-verdett tal-Qorti ma tkunx favur ir-rikorrent, dan jista' jressaq ilment quddiem il-qorti amministrattiva tat-tieni istanza, jiġifieri l quddiem in-Naczelny Sąd Administracyjny)

Rimedji straordinarji li jistgħu jittieħdu fi proċedimenti kriminali amministrattivi (jiġifieri quddiem l-awtoritajiet amministrattivi) fil-każ meta:

- Id-deċiżjoni amministrattiva diġà hija finali (ma hemm l-ebda possibbiltà li tikkontesta l-iskema ordinarju)
- Id-deċiżjonijiet li tkun ċerta, difett serju — waħda minn dawk elenkati fl-Artikoli 145 u 156 tal-Kodiċi tal-proċedura Amministrattiva (Kodeks postępowania administracyjnego), pereżempju meta l-persuna li kellha tiġi ttrattata bħala parti mill-proċedimenti — u li għandu jkollhom id-dritt li jipparteċipaw f'dik il-proċedura — ġiet imċaħħda minn dan id-dritt mill-Awtorità (eż. minħabba li l-awtorità naqset milli tinnotifika lil dik il-persuna b'mod korrett).

Għalhekk, l-imsemmija lmenti jistgħu jitressqu minn persuni intitolati biss (ara l-Kapitolu VII dwar il-locus standi).

Il-Qorti m'għandha l-ebda dritt li tiġi emendata d-deċiżjoni waħdu.

Fil-każ meta l-Qorti Amministrattiva ssib li l-ilment kontra deċiżjoni amministrattiva kienet iġġustifikata, din id-Deċiżjoni, li jfisser li l-proċediment tmur lura lill-awtorità amministrattiva li jkunu ħarġuh. Imbagħad l-awtorità, filwaqt li teżamina mill-ġdid il-każ, ser jintrabtu b'dawn l-interpretazzjonijiet mogħtija mill-Qorti tal-Ġustizzja.

Fil-Polonja ma hemm l-ebda qrati ambjentali jew proċeduri ġudizzjarji speċifiċi applikabbli għal kwistjonijiet ambjentali.

Bħala regola, il-qrati amministrattivi huma marbuta bil-kontenut tal-mozzjonijiet sottomessi mill-partijiet għall-proċedimenti (li ma jaġixxux fuq inizjattiva tagħhom stess).

B'hekk il-Qorti tikkunsidra biss dak il-ksur tal-liġi jew aspetti oħra li tressqu mill-partijiet, iżda ċerti l-ksur tar-regolamenti l-aktar serju għandha tittieħed inkunsiderazzjoni mill-Qorti Ġenerali, anki jekk mhux indikat mill-applikant.

Il-qrati amministrattivi relay biss fuq id-dokumenti tal-proċedimenti amministrattivi inkwistjoni u fuq l-elementi ta' prova ppreżentati mill-partijiet (m'għandha l-ebda dritt li ssejjaħ l-esperti).

III. L-aċċess għall-informazzjoni każijiet

Ir-rifjut li tingħata l-informazzjoni għandu jkollu forma ta' deċiżjoni amministrattiva. Għalhekk l-iskema regolari ta' din id-Deċiżjoni (kif deskritt fil-Kapitolu II hawn fuq) japplikaw, jiġifieri:

- ilment lill-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza
- Jekk l-awtorità fit-tieni istanza tikkonferma r-rifjut — ilment quddiem il-qorti amministrattiva tal-ewwel istanza, jiġifieri lill-Qorti Amministrattiva ta' Voivodship (il-Wojewódzki Sąd Administracyjny)
- Jekk il-verdett tal-voivodship hija insodisfaċenti — ilment quddiem il-Qorti Amministrattiva prinċipali

F'każ fejn iċ-ċaħda tkun ingħatat minn awtorità superjuri (jiġifieri awtorità li ma hemm ebda "fit-tieni istanza", eż. Ministru), il-persuna li kienet irrifjutat l-informazzjoni, trid tippreżenta lil dik l-awtorità rikjesta biex jerġa' jqis il-każ. Meta l-awtorità kkonfermat ir-rifjut inizjali tagħha, il-persuna interessata tista' tressaq it-talba lill-Qorti Amministrattiva ta' Voivodship (qorti imbagħad quddiem il-qorti amministrattiva prinċipali.

Ir-rifjut ta' talba għal informazzjoni għandha tinkludi informazzjoni dwar ir-rimedji disponibbli (Peress li d-deċiżjonijiet amministrattivi). Fil-prattika, l-awtoritajiet kultant (minkejja l-obbligu) ma jinkludux informazzjoni bħal din, li madankollu ma jfissirx li dawn ir-rimedji ma jkunux disponibbli.

- Ilment lill-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza (jew it-talba għal eżami mill-ġdid il-każ) għandha tiġi ppreżentata fi żmien 14 jum minn mindu tkun ingħatat id-deċiżjoni li tirrifjuta lill-persuna kkonċernata.
- L-ilment quddiem il-Qorti Amministrattiva tal-Prim' Istanza — trid tiġi ppreżentata (permezz l-awtorità amministrattiva rispettiva) fi żmien 30 jum wara d-deċiżjoni tat-tieni istanza (jew il-konferma ta' rifjut).
- Ilment lill-qorti amministrattiva tat-tieni istanza — trid tiġi ppreżentata fi żmien 30 jiem wara l-verdett tal-qorti tal-ewwel istanza kienet mogħtija.

Fir-rigward tal-aċċess għall-informazzjoni (kemm ġenerali tal-aċċess għall-informazzjoni u l-aċċess għal informazzjoni ambjentali) japplikaw regoli ta' proċedura speċjali, maħsuba biex tħaffef il-proċedura u jipprovdu reviżjoni fil-pront mill-Qorti tal-Prim' Istanza. Għalhekk, l-awtorità amministrattiva li permezz tagħhom ilment lill-qorti amministrattiva tkun ġiet ippreżentata huwa obbligat li jittrażmetti lill-Qorti tal-Ġustizzja kemm l-ilment kif ukoll tweġiba għall-ilment tiegħu fi żmien 15 jum. Il-Qorti hija obbligata teżamina l-

Traduzzjoni awtomatika

ilment fi żmien 30 jum. Dan jiżgura reviżjoni fil-pront mill-Qorti tal-Prim' Istanza meta mqabbel ma' każijiet oħrajn fejn bħas-soltu talli l-verdett tal-Qorti tal-Prim' Istanza hija bosta xhur.

Kull ilment li jeħtieġ:

- li tinkludi d-data tar-rikorrenti,
- li tispeċifika lil liema awtorità (jew qorti) ikun indirizzat,
- biex jiġi indikat liema deċiżjoni (sentenza) tikkonċerna,
- biex jiġi indikat dak li r-rikorrent jitlob (eż. għall-annullament tar-rifjut),
- li jkun iffirmat bl-idejn.

L-ilmenti indirizzati lill-Qorti tal-Ġustizzja jeħtieġ li jkun fiha ġustifikazzjoni xierqa tal-allegazzjonijiet. L-ilmenti li jitressqu quddiem l-awtorità fit-tieni istanza ma formalment, imma fil-prattika din il-ġustifikazzjoni iżid b'mod sinifikanti l-possibbiltajiet li tirbaħ il-kawża.

Biss l-ilmenti indirizzati lill-qorti amministrattiva tat-tieni istanza (il-qorti amministrattiva prinċipali) għandhom jiġu mħejjija u ffirmata minn avukat li jkun qiegħed jirrappreżenta lir-rikorrent; Fuq l-ilmenti l-oħra m'hemmx tali ħtieġa.

Ġeneralment il-qrati ma jkollhomx l-informazzjoni l-aċċessibbiltà tagħha hija kkontestata.

Dawn jiddeċiedu fuq il-bażi tad-deskrizzjoni tal-applikant tal-informazzjoni u l-argumenti l-awtorità tirrifjuta l-informazzjoni.

Meta l-qorti tiddeċiedi li l-ilment ikun iġġustifikat, tannulla d-deċiżjoni li tirrifjuta l-informazzjoni u jipprovdi ġustifikazzjoni għaliex din id-deċiżjoni ta' rifjut kienet żbaljata.

L-Awtorità hija marbuta bl-interpretazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja — u b'hekk indirettament — l-obbligu li tiżvela l-informazzjoni. Madankollu, mhuwiex eskluż li l-awtorità tinvoka raġunijiet ġodda għal rifjut (eċċezzjonijiet li jippermettu li tirrifjuta informazzjoni) li ma kinux ġew indikati qabel u għalhekk mhux ikkunsidrat mill-Qorti.

IV. L-aċċess għall-ġustizzja b'parteċipazzjoni pubblika

Kwistjonijiet ambjentali jistgħu jiġu deċiżi mill-awtoritajiet:

- f'forma ta' deċiżjoni amministrattiva — meta każ individwali, bħal pereżempju permess għall-emissjonijiet minn impjant, 'Deċiżjoni' tal-EIA li tikkonkludi l-proċedura ta' valutazzjoni tal-impatt ambjentali għal proġett ġdid (ippjanati), jew deċiżjoni li timponi multa lil impjant li jikkawża tniġġis illegali;
- f'forma ta' riżoluzzjoni (uchwała) adottata minn korp kollettiv bħal tal-komunità lokali (Rada Gminy); Ir-riżoluzzjonijiet jistgħu jikkonċernaw, pereżempju, l-adozzjoni ta' pjanijiet għall-użu tal-art jew pjani jew programmi oħra.

L-aspetti proċedurali ta' deċiżjonijiet amministrattivi individwali huma rregolati skont il-Kodiċi tal-proċedura amministrattiva — APC (Kodeks postępowania administracyjnego).

F'tali proċedimenti ċerti persuni (li jkollhom interess ġuridiku suffiċjenti fil-każ) jkollhom id-dritt li jipparteċipaw u konsegwentement li jikkontesta d-deċiżjoni. Dawn il-persuni huma "partijiet fil-proċeduri". L-APC u dispożizzjonijiet speċifiċi li jipprovdu għal regoli li għandhom jitqiesu parti f'kawża partikolari (ara l-Kapitolu VII dwar il-locus standi).

Id-deċiżjoni amministrattiva tista' tiġi sfidata quddiem l-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza.

F'każ li l-Awtorità ħarġet id-Deċiżjoni (jiġifieri awtorità li ma hemm ebda "fit-tieni istanza", eż. Ministru), il-persuna interessata tista' tressaq lil dik l-awtorità rikjesta biex jerġa' jqis il-każ.

L-ewwel nett id-deċiżjonijiet amministrattivi ma jistax jittella' l-qorti direttament.

Bħala regola, qabel ma tiftaħ kawża waħda quddiem qorti amministrattiva) hu/hi jkollha tgħaddi minn proċeduri amministrattivi. Dan ifisser li kwalunkwe att jew omissjoni ta' awtorità pubblika (inkluża deċiżjoni amministrattiva) għandhom jiġu kkontestati fi proċedura amministrattiva (l-iktar spiss għall-ewwel darba — quddiem awtorità tat-tieni istanza), u biss wara li din il-proċedura tkun intemmet, il-każ jista' jitressaq quddiem qorti amministrattiva.

Il-qrati amministrattivi, filwaqt li jitqiesu kemm fil-każ, tivverifika l-legalità proċedurali u sostantiva tad-deċiżjoni. Dan ifisser li l-kompitu tagħhom huwa li jiġi vverifikat jekk il-korp amministrattiv jagħti d-deċiżjoni tiegħu skont il-liġi applikabbli jew le.

Għalhekk il-qrati jistgħu jeżaminaw id-dokumentazzjoni teknika biss sa fejn il-liġi tipprovdi għal rekwiżiti speċifiċi li għandhom jiġu ssodisfati minn tali dokumentazzjoni (eż. lista ta' kwistjonijiet li għandhom jiġu indirizzati fir-rapport dwar il-valutazzjoni tal-impatt

ambjentali). Il-qrati jistgħu mbagħad tivverifika jekk l-elementi meħtieġa kollha jkunu inklużi, u ġeneralment ma jkunux iridu jqisu l-preċiżjoni tad-dejta teknika pprovduta (b'mod partikolari li l-qrati amministrattivi ma jippermettux li l-esperti u l-imħallfin innifsu ma jkollhomx l-għarfien tekniku rilevanti).

Sidien ta' dawn il-proprjetajiet koperti minn pjan għall-użu tal-art, kif ukoll lill-ġirien tali proprjetajiet, jistgħu jikkontestaw il-pjan.

Biex isir dan, jeħtieġ:

- li jippreżenta lill-Kunsill muniċipali li adottat il-pjan talba għal rieżami tal-każ;
- Jekk il-Kunsill jikkonferma li joħorġu preċedenti — li jressqu kawża quddiem il-Qorti Amministrattiva tal-Prim' Istanza, jiġifieri lill-Qorti Amministrattiva ta' Voivodship (il-Wojewódzki Sąd Administracyjny)
- Jekk il-verdett tal-voivodship hija insodisfaċenti — Kawża quddiem il-Qorti Amministrattiva prinċipali.

Fil-kawża persuna kkonċernata għandu jipprova li hu/hi għandu "interess ġuridiku" fil-każ (jiġifieri li huwa sid ta' proprjetà li jistgħu jiġu affettwati mill-pjan).

Waqt il-proċedura tal-EIA għal proġetti hekk imsejħa "Grupp II" awtorità kompetenti toħroġ l-ewwel punt "EIA" (deċiżjoni dwar l-iskrinjar postanowienie w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko) li fih hija tiddeċiedi jekk għandha titwettaq proċedura VIA għal dan il-proġett jew le.

Id-deċiżjoni tal-EIA ("decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach") hija l-pass li jmiss.

Tali "eżami analitiku tal-VIA Deċiżjonijiet" (postanowienia), jistgħu jiġu kkontestati separatament mill-partijiet fil-proċedimenti (jiġifieri "zażalenie") meta dawn ikunu "pożittiv", jiġifieri meta l-awtoritajiet jiddeċiedu li jwettqu proċedura tal-VIA.

F'każ meta d-deċiżjoni "eżami analitiku tal-VIA" (postanowienie) huwa negattiv (l-awtoritajiet jiddeċiedu li ma jwettqux proċedura EIA) tista' tiġi kkontestata f'appell (odwołanie) kontra d-deċiżjoni tal-EIA ("decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach").

"deċiżjonijiet tat-tfassil tal-ambitu" (postanowienia dotyczące zakresu raportu) huma deċiżjonijiet maħruġa fi ħdan il-proċedura tal-EIA li fihom l-awtorità kompetenti tistabbilixxi l-kamp ta' applikazzjoni (dikjarazzjoni, rapport tal-VIA (valutazzjoni tal-impatt ambjentali) li għandha titħejja minn żviluppatur.

Grupp II għal "proġetti" (deċiżjoni ta' skrining pożittiv postanowienie nakładające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko) jistabbilixxi fl-istess ħin l-ambitu tar-rapport. Tali deċiżjoni (postanowienie) tista' tiġi kkontestata mill-partijiet għall-proċedimenti.

"grupp ta' proġetti" l-awtorità kompetenti toħroġ deċiżjoni ta' ambitu (postanowienie dotyczące zakresu raportu) biss minn żviluppatur. Tali deċiżjoni ta' ambitu (postanowienie) ma tistax tiġi kkontestata separatament (permezz ta' lment — zażalenie). Madankollu, jistgħu jiġu kkontestati mill-partijiet fil-proċedura f'appell (odwołanie) kontra d-deċiżjoni tal-EIA ("decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach").

Partijiet fil-kawża, kif ukoll l-NGOs li jipparteċipaw fil-proċedimenti kontra d-drittijiet ta' Parti" jistgħu jikkontestaw deċiżjonijiet VIA: l-ewwel quddiem l-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza u wara quddiem il-qorti amministrattiva.

Fir-rigward tal-ilmenti tagħhom il-partijiet u l-NGOs jista' jqajjem kwistjonijiet kemm proċedurali u kemm sustantivi.

Il-partijiet għall-proċedimenti rigward deċiżjoni tal-VIA (jiġifieri persuni li l-interess ġuridiku jista' jiġi affettwat mid-Deċiżjoni, normalment sidien ta' proprjetajiet kontigwi), kif ukoll lill-NGOs li jipparteċipaw fil-proċeduri jistgħu jikkontestaw id-deċiżjoni: l-ewwel quddiem l-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza u wara quddiem il-qorti amministrattiva.

Il-qrati amministrattivi filwaqt li titqies il-ħtieġa, jivverifika kemm l-legalità proċedurali u sostantiva tad-deċiżjoni. Dan ifisser li l-kompitu tagħhom huwa li jiġi vverifikat jekk il-korp amministrattiv jagħti d-deċiżjoni tiegħu skont il-liġi applikabbli jew le.

Għalhekk il-qrati jistgħu jeżaminaw l-aspetti tekniċi tal-każ (eż. dokumentazzjoni teknika) biss sa fejn il-liġi tipprovdi għal rekwiżiti speċifiċi li għandhom jiġu ssodisfati minn tali dokumentazzjoni (eż. lista ta' kwistjonijiet li għandhom jiġu indirizzati fir-rapport dwar il-valutazzjoni tal-impatt ambjentali). Il-qrati jistgħu mbagħad tivverifika jekk l-elementi meħtieġa kollha jkunu inklużi, u ġeneralment ma jkunux iridu jqisu l-preċiżjoni tad-dejta teknika pprovduta (b'mod partikolari li l-qrati amministrattivi ma jippermettux li l-esperti u l-imħallfin innifsu ma jkollhomx l-għarfien tekniku rilevanti).

Il-partijiet għall-proċedimenti rigward id-deċiżjoni tal-EIA u l-NGOs ambjentali jistgħu jikkontestaw id-deċiżjoni tal-EIA, irrispettivament mill-parteċipazzjoni tagħhom fil-fażi ta' konsultazzjoni pubblika.

Traduzzjoni awtomatika

Jitressaq appell quddiem awtorità amministrattiva tat-tieni istanza għandu effett sospensiv, li jfisser li d-deċiżjoni tal-VIA ma tistax tiġi eżegwita minn żviluppatur. Fil-prattika dan ifisser li l-iżviluppatur ma jistgħux japplikaw għal permess tal-bini jew deċiżjoni oħra meħtieġa għall-iżvilupp tal-proġett.

Madankollu, l-awtoritajiet kompetenti ta' xi "ordni ta' applikabbiltà immedjata" fid-deċiżjoni tal-VIA, b'mod partikolari fir-rigward ta' proġetti ta' infrastruttura, bħal toroq, eċċ. Dawn "ordni" il-kawżi li l-iżviluppatur jista' japplika għal permess tal-kostruzzjoni darba huwa jikseb id-deċiżjoni tal-EIA.

It-tressiq ta' kawża quddiem il-Qorti Amministrattiva tal-Prim' Istanza m'għandux awtomatikament tissospendi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni amministrattiva li dwaru sar l-ilment. Madankollu, il-qorti amministrattiva tista' tissospendi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni, fuq it-talba tal-applikant, f'każ meta jkun hemm theddida li jistgħu jikkawżaw ħsara sinifikanti jew effetti diffiċli tiġi rranġata. F'dawn il-każijiet l-applikant għandu juri li t-theddida hija kredibbli.

Partijiet fil-kawża, kif ukoll l-NGOs li jipparteċipaw fil-proċedimenti kontra d-drittijiet ta' Parti" jistgħu jikkontestaw permess IPPC: l-ewwel quddiem l-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza u wara quddiem il-qorti amministrattiva.

Il-qrati amministrattivi filwaqt li titqies il-ħtieġa, jivverifika kemm l-legalità proċedurali u sostantiva tad-deċiżjoni. Dan ifisser li l-kompitu tagħhom huwa li jiġi vverifikat jekk il-korp amministrattiv jagħti d-deċiżjoni tiegħu skont il-liġi applikabbli jew le.

Għalhekk il-qrati jistgħu jeżaminaw l-aspetti tekniċi tal-każ (eż. dokumentazzjoni teknika) biss sa fejn il-liġi tipprovdi għal rekwiżiti speċifiċi li għandhom jiġu ssodisfati minn tali dokumentazzjoni (eż. lista ta' kwistjonijiet li għandhom jiġu indirizzati f'permess tal-IPPC). Il-qrati jistgħu mbagħad tivverifika jekk l-elementi meħtieġa kollha jkunu inklużi, u ġeneralment ma jkunux iridu jqisu l-preċiżjoni tad-dejta teknika pprovduta (b'mod partikolari li l-qrati amministrattivi ma jippermettux li l-esperti u l-imħallfin innifsu ma jkollhomx l-għarfien tekniku rilevanti).

Partijiet fil-kawża li tirrigwarda l-permessi tal-IPPC u l-NGOs ambjentali jistgħu jikkontestaw l-permessi, irrispettivament mill-parteċipazzjoni tagħhom fil-fażi ta' konsultazzjoni pubblika.

V. aċċess għall-ġustizzja kontra l-atti jew l-ommissjonijiet

L-atti jew l-omissjonijiet ta' individwi jew entitajiet ġuridiċi" li jaffettwaw l-ambjent jistgħu jiġu kkontestati quddiem il-qrati ċivili fil-każ biss meta jikkawżaw simultanjament dannu materjali jew mhux materjali f'waħda ta' interess (eż. meta t-tniġġis tal-ilma jikkawża ħsara fuq il-farm). F'tali każijiet il-persuni affettwati jista' jitlob kumpens mingħand min iniġġes (iżda ma jistax jitlob kumpens tal-ambjent).

F'każ meta att jew ommissjoni li jaffettwaw l-ambjent "bħala ġid komuni", il-NGOs ambjentali jistgħu jressqu kawża quddiem il-qorti ċivili kontra kwalunkwe entità (persuna) li jikkawżaw dannu jew theddida ta' ħsara minn impatt ta' influwenza illegali tiegħu fuq l-ambjent. F'din il-kawża ma jista' jitlob ir-restawr tas-sitwazzjoni f'konformità mal-liġi jew għall-impriża relevanti ta' miżuri ta' prevenzjoni (Art. 323 tal-liġi dwar il-protezzjoni ambjentali Act of 2001).

Il-kawża tista' tinfetaħ kontra kemm "persuna privata" (eż. kumpanija li topera impjant industrijali) u awtorità pubblika — fil-każ meta jaġixxi f'kapaċità regolatorja tagħha iżda pereżempju bħala sid jew amministratur ta' ċerta proprjetà, jew bħala operatur ta' faċilità.

Id-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet jistgħu jiġu kkontestati minn persuni intitolati (partijiet fil-proċedimenti, eċċ.).

L-atti jew l-ommissjonijiet ta' korpi ta' Stati bħal pereżempju deċiżjoni tal-ispezzjoni għall-ħarsien tal-ambjent (Inspekcja ochrony środowiska) biex ma tiġix infurzata l-konformità mar-rekwiżiti ambjentali minn min iniġġes (jew li jimponulu wisq klementi sanzjonijiet) ma tistax tiġi kkontestata minn membri tal-pubbliku.

Il-NGOs jistgħu madankollu jitolbu lill-awtoritajiet pubbliċi biex jintervjenu f'każijiet fejn il-liġi ambjentali hija miksura minn terza persuna u jkollhom id-dritt li jikkontesta n-nuqqas ta' azzjoni min-naħa tal-awtoritajiet (Art. 31 Protezzjoni amministrattiva Code). Meta awtorità pubblika (eż. spettur għall-ħarsien ambjentali) jirrikonoxxi d-domanda tal-organizzazzjoni li huma ġġustifikati, hija tista' tiddeċiedi li tiftaħ il-proċedimenti ex officio. Deċiżjoni li tirrifjuta li tiftaħ il-proċedimenti jistgħu jiġu kkontestati mill-Organizzazzjoni lill-awtorità tat-tieni istanza u mbagħad — konsegwentement — lill-qorti amministrattiva.

Diretturi Reġjonali għall-Protezzjoni Ambjentali (regionalni dyrektorzy ochrony środowiska) huma l-awtoritajiet responsabbli biex jittratta kwistjonijiet ta' responsabbiltà ambjentali (dawk regolati mill-Att tal-2007 dwar il-prevenzjoni u r-rimedju għal danni ambjentali; Traspożizzjoni tad-Direttiva 2004/35).

F'każ ta' danni kkawżati minn OĠM, l-awtorità competenet huwa l-Ministru għall-Ambjent (Ministru tal-Ambjent).

Traduzzjoni awtomatika

Kull persuna tista’ tinnotifika lil dawn l-awtoritajiet dwar il-ħsara ambjentali u talabhom jieħdu azzjoni rilevanti. Persuna li tippreżenta n-notifika għandha tehmeż magħha l-informazzjoni relevanti u data li jappoġġa l-osservazzjonijiet relatati għall-ħsara ambjentali (Art. 24.1 u 2 tal-Att tal-2007 dwar il-prevenzjoni u r-rimedju għal danni ambjentali).

F’każ li l-awtorità kompetenti tirrifjuta li tieħu azzjoni, il-persuna li ressqet talba għal azzjoni jista’ jisfida rifjut quddiem il-qorti amministrattiva.

Il-NGOs ambjentali jew il-korpi statali li jkunu nnotifikaw xi dannu lill-awtorità kompetenti jistgħu wkoll jipparteċipaw fil-proċedura u jressqu kawża kontra “deċiżjoni pożittiva” maħruġa mill-Awtorità (jiġifieri deċiżjoni li timponi obbligi fuq persuna li kkawżaw ħsara). Deċiżjoni bħal din tista’ tiġi wkoll ikkontestata mill-persuna li lejhom hija indirizzata d-deċiżjoni (“min iniġġes”). Persuni oħra li nnotifikaw xi dannu ma jistgħux jagħmlu dan.

M’hemm l-ebda mezzi oħra apparti minn dawk deskritti hawn fuq.

VI. Mezzi oħra ta’ aċċess għall-ġustizzja

Minbarra mezzi ċivili u amministrattivi msemmija hawn fuq, hemm ukoll mezzi kriminali li jista’ jintuża fil-każ meta l-att jew ommissjoni fl-istess waqt tikkostitwixxi reat kriminali.

F’każ bħal dan, kull persuna (inklużi l-NGOs) li huwa konxju li twettaq ir-reat għandu l-obbligu li jinnotifika lill-prosekutur pubbliku u l-pulizija (l-art. 304 tal-Kodiċi ta’ Proċedura Kriminali, 1997).

Il-prosekutur pubbliku jiġi obbligat jaġixxi ex officio. Madankollu, jekk tiddeċiedi li ma tiftaħx investigazzjoni (għaliex iqis li mhumiex ġustifikati), id-dritt li jikkontesta deċiżjoni bħal din tingħata biss għal:

- Il-persuna li korriet (u wieħed irid jiftakar li f’każijiet ambjentali tipiċi hemm ġeneralment l-ebda obbligu li jistgħu jallegaw li jkunu l-vittma),
- Il-NGO (kif ukoll awtoritajiet jew korpi pubbliċi) li jinnotifikaw ksur tal-liġi.

Persuni fiżiċi (iċ-ċittadini) notifika tar-reat ma jkunux intitolati jikkontestaw ir-rifjut mill-prosekutur pubbliku.

Id-deċiżjoni ta’ Prosekutur Pubbliku biex ma jkomplux bdiet investigazzjoni (f’każ li ma ssibx ġustifikazzjoni suffiċjenti jew evidenza li ssir akkuża) jistgħu jiġu kkontestati biss mill-vittma (il-NGOs ma jkollhomx dan id-dritt).

Fil-Polonja ma hemm l-ebda Ombudspersons speċifiċi u prosekuturi li jittrattaw kawżi ambjentali, biex b’hekk dawn il-każijiet huma trattati minn ombudsman ġenerali u l-prosekuturi.

Ombudsman u l-prosekuturi pubbliċi għandhom locus standi fi proċedimenti amministrattivi: dawn jistgħu jibdew proċedimenti jew li tintervjeni fi proċedimenti li għaddejjin (inklużi jisfida d-deċiżjonijiet). Filwaqt li jaġixxu ex officio, huma ta’ spiss jagħmlu l-azzjoni tagħhom wara li jkunu rċevew informazzjoni/ilment minn individwu jew NGO.

Il-prosekuturi pubbliċi huma ċertament kompetenti wkoll biex jingħata bidu għal proċedimenti kriminali, inklużi każijiet ta’ reati ambjentali (deskritti f’Kapitolu XVIII tal-Kodiċi Kriminali jew f’atti legali oħra).

Prosekuzzjoni kriminali privat ma jkunx disponibbli fi kwistjonijiet ambjentali.

Jekk l-Awtorità tonqos milli tagħti deċiżjoni fi żmien jew li jinfurmaw lill-partijiet dwar ir-raġunijiet għad-dewmien, il-partijiet għall-proċedimenti (iżda mhux partijiet terzi) jista’ jressaq ilment quddiem l-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza u l-Qorti Amministrattiva.

L-ilmenti jistgħu jitressqu wkoll f’każ meta l-proċedura tkun twila wisq (przewlekłość postępowania), jiġifieri meta l-estensjoni tal-iskadenza mill-awtorità tidher li hija ġustifikata.

L-awtorità tat-tieni istanza, u mbagħad il-Qorti Amministrattiva tal-Prim’ Istanza hija awtorità sabiex tiffissa, il-każ (toħroġ deċiżjoni).

VII. Locus standi

Locus sta	**Il-proċedura amministrattiva**	**Proċedura ġudizzjarja**

Traduzzjoni awtomatika

ndi		
Individwi	Fi proċedimenti amministrattivi li jirrigwardaw deċiżjonijiet amministrattivi individwali, tingħata lil "partijiet" fil-proċedura amministrattiva, filwaqt li parti — skont l-Artikolu 28 tal-Kodiċi ta' Proċedura amministrattiva — jista' jkun "persuna li l-interessi legali jew l-imposta jkunu affettwati mill-proċedimenti jew l-awtorità li qed titlob attivitajiet ta' interess legali jew minħabba dan id-dazju". Id-definizzjoni ta' "parti fil-proċedura amministrattiva" għalhekk huwa kruċjali li wieħed jifhem li jistgħu jiġu kkontestati d-deċiżjonijiet tal-amministrazzjoni. Għalhekk hi mogħtija lill-imsemmija individwi (persuni fiżiċi jew legali) li għandhom "interess ġuridiku" (li jinkludi wkoll kompiti amministrattivi). Persuna li għandha interess ġuridiku f'każ fejn dan l-interess huwa protett minn kwalunkwe dispożizzjoni ta' (amministrattiva, ċivili jew oħrajn). Pereżempju meta deċiżjoni amministrattiva li tista' taffettwa wieħed (eż. f'każ ta' kostruzzjoni ta' oġġett ġdid li s-sidien ta' proprjetajiet li jmissu ma' xulxin jistgħu jiġu affettwati). Persuna li ppreżentat applikazzjoni għal deċiżjoni amministrattiva kkontestati sussegwentement quddiem il-qorti amministrattiva jew persuna li lilha kienet indirizzata deċiżjoni dejjem "interess ġuridiku" fil-każ u għalhekk għandha locus standi. Dawn il-persuni jitqiesu bħala "partijiet" fil-proċedura amministrattiva.	Peress li proċedimenti quddiem il-qrati amministrattivi tat-THA f'każ ta' deċiżjonijiet amministrattivi individwali huma segwitu tal-proċedimenti quddiem l-awtorità tat-tieni istanza, l-għadd ta' persuni bi dritt li jressaq ilment quddiem il-qorti tal-ewwel istanza hija stabbilita skont il-fażi amministrattiva tal-proċedimenti. Madankollu, persuna li ma tkunx ħadet sehem fil-proċedura amministrattiva, iżda li l-interess ġuridiku huwa affettwat minn investigazzjoni tista' wkoll tressaq ilment (l-Artikolu 50.1 tal-liġi ta' proċedura tal-qrati amministrattivi; PACLA). Iżda għal organizzazzjoni soċjali sabiex ikunu intitolati jressqu lment, għandu jkun ipparteċipa fi proċedimenti amministrattivi preċedenti. Minbarra d-dritt li tressaq ilment, hemm il-possibilità li jipparteċipaw fil-proċedimenti kontra d-drittijiet ta' parti li l-individwi li ġejjin: • persuni li ħadu sehem fi proċeduri amministrattivi preċedenti (iż-żewġ partijiet fi proċedimenti amministrattivi u organizzazzjonijiet li għandhom id-drittijiet ta' parti) iżda naqas milli jressaq ilment quddiem il-Qorti Amministrattiva (il-parteċipazzjoni ta' dawn il-persuni tingħata ex officio, mingħajr ma dawn ikollhom sabiex jippreżentaw kwalunkwe idea — l-Artikolu 33.1 pacla); • persuni li għandhom interess ġuridiku huwa affettwat minn proċedimenti judicial-administrative, iżda li ma jkunux ħadu sehem fi proċeduri amministrattivi preċedenti (parteċipazzjoni ta' dawk il-persuni li jistgħu jingħataw mill-Qorti fuq mozzjoni tagħhom; Il-qrati nazzjonali jistgħu jiġu kkontestati quddiem il-qorti amministrattiva tat-tieni istanza — l-Artikolu 33.2 pacla); Din is-sitwazzjoni tista' tkun dwar pereżempju konjuġi ta' persuna li kkontestat id-deċiżjoni tal-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza, fil-każ meta din id-deċiżjoni ġiet indirizzata oriġinarjament taż-żewġ konjuġi.
NGOs	L-organizzazzjonijiet soċjali involuta f'kawżi dwar deċiżjonijiet amministrattivi individwali fejn dawn jirrappreżentaw interess komuni. L-organizzazzjoni tista' tipparteċipa fil-proċedimenti kontra d-drittijiet ta' parti li jfisser li hija tgawdi l-istess drittijiet bħala parti fil-proċedura, inkluż dritt għall-appell. Sabiex jitħallew jieħdu sehem, organizzazzjoni irid jippreżenta mozzjoni rilevanti. L-awtorità pubblika mbagħad tivvaluta u tiddeċiedi jekk tikkunsidrax li huwa ġġustifikat. Il-valutazzjoni mhijiex limitata għal verifika ta' ħtiġiet formali, iżda jikkonċerna wkoll jeħtieġu ġustifikazzjoni (Jeħtieġ) tal-parteċipazzjoni tal-organizzazzjoni f'każ partikolari (fi kliem ieħor: l-awtorità tiddeċiedi jekk tqis li jkun utli li l-organizzazzjoni li	NGOs li ma jkunux ħadu sehem fi proċeduri amministrattivi preċedenti wkoll għandhom locus standi quddiem il-qrati amministrattivi. NGOs li ma jkunux ħadu sehem fi proċeduri amministrattivi preċedenti jekk judicial-administrative tal-aħħar tikkonċerna l-ambitu tal-attività tagħhom (parteċipazzjoni ta' dawk l-organizzazzjonijiet tista' tingħata mill-qorti fuq mozzjoni tagħhom; Il-qrati nazzjonali jistgħu jiġu kkontestati quddiem il-qorti amministrattiva tat-tieni istanza. Skont il-ġurisprudenza, għandu jiġi vverifikat ukoll jekk l-

Traduzzjoni awtomatika

	jipparteċipaw). Rifjut jista' jiġi kkontestat mill-organizzazzjoni (Art. 31) tal-Kodiċi ta' proċedura amministrattiva. Il-NGOs jistgħu jaġixxu "f'każijiet li jikkonċernaw l-interessi legali ta' persuna oħra", imma mhux neċessarjament sabiex jiġu protetti dawn l-interessi. Pereżempju f'każijiet ambjentali, NGO taġixxi biex tħares l-ambjent mhux l-interess ġuridiku ta' persuna li jaffettwaw l-ambjent (eż. operatur industrijali) — minkejja dan il-każ jikkonċerna l-interess ta' dan l-operatur. F'ċerti każijiet ambjentali, il-NGOs ambjentali jgawdu minn aktar drittijiet estensivi (ara hawn taħt it-tweġiba għall-mistoqsija 2).	"interess pubbliku" jirreferi għall-parteċipazzjoni tal-NGOs. F'każijiet ambjentali certainn, il-NGOs ambjentali jgawdu minn aktar drittijiet estensivi (ara hawn taħt it-tweġiba għall-mistoqsija 2).
Entitajiet ġuridiċi oħrajn	Persuni legali jkollhom l-istess drittijiet bħala individwi	Persuni legali jkollhom l-istess drittijiet bħala individwi
Gruppi ad hoc	Mhux permanenti	Mhux permanenti
NGOs barranin	L-istess bħal lill-organizzazzjonijiet nongovernattivi Pollakki, madankollu dawn jistgħu jkollhom problemi biex juru li l-parteċipazzjoni tagħhom tkun ġustifikata (li tħares l-interess komuni f'kawża partikolari).	L-istess bħal lill-organizzazzjonijiet nongovernattivi Pollakki.
Oħrajn [1]#	L-awtoritajiet pubbliċi f'xi każijiet speċifiċi jista' jibda azzjoni amministrattiva kontra awtorità pubblika oħra. Pereżempju Voivode (Kap tal-amministrazzjoni tal-gvern fuq ir-reġjun), jissorvelja — sa ċertu punt — attività ta' awtoritajiet awtonomi u f'ċerti każijiet għandha d-dritt li tannulla l-atti ta' dawn l-awtoritajiet jew tressaq ilment kontra dawn l-atti quddiem il-qorti amministrattiva.	L-awtoritajiet pubbliċi f'xi każijiet speċifiċi jista' jibda azzjoni amministrattiva kontra awtorità pubblika oħra. Pereżempju Voivode (Kap tal-amministrazzjoni tal-gvern fuq ir-reġjun), jissorvelja — sa ċertu punt — attività ta' awtoritajiet awtonomi u f'ċerti każijiet

Traduzzjoni awtomatika

_ftn1	Barra minn hekk, il-Prosekutur Pubbliku u l-Ombudsman jistgħu jibdew proċeduri amministrattivi jew proċedimenti quddiem il-qorti amministrattiva.	għandha d-dritt li tannulla l-atti ta' dawn l-awtoritajiet jew tressaq ilment kontra dawn l-atti quddiem il-qorti amministrattiva. Barra minn hekk il-Prosekutur Pubbliku u l-Ombudsman jistgħu jibdew proċeduri amministrattivi jew proċedimenti quddiem il-qorti amministrattiva.

Il-NGOs ambjentali jgawdu minn aktar drittijiet estensivi minn organizzazzjonijiet oħra f'każijiet ambjentali li jikkonċernaw il-parteċipazzjoni tal-pubbliku hija meħtieġa (jiġifieri l-EIA u l-IPPC [2] [3]).#_ftn2#_ftn3 Madankollu, id-dritt li jikkontesta deċiżjoni ta' awtorità pubblika mhuwiex limitat għal kwistjonijiet dwar il-parteċipazzjoni tal-pubbliku. Ladarba l-parteċipazzjoni pubblika hija involuta, il-NGOs ambjentali jikseb id-dritt li jikkontestaw kwistjonijiet proċedurali u sostantivi kollha rigward id-deċiżjoni. Id-differenza bejn ir-regoli ġenerali ta' parteċipazzjoni tal-NGOs (kif provdut minn Art 31 tal-Kodiċi ta' Proċedura Amministrattiva) u NGOs ambjentali" (kif previst skont l-art.44 tal-EIA), tista' tiġi spjegata kif ġej:

- Art. 31 l-APC jiddikjara li NGO jistgħu jipparteċipaw fil-proċedimenti kontra d-drittijiet ta' parti (li jfisser li hija tgawdi l-istess drittijiet bħala parti fil-proċedura, inkluż dritt għall-appell) biss meta l-awtorità pubblika tikkunsidra li l-interess tas-soċjetà tirrikjedi l-parteċipazzjoni ta' NGOs (fi kliem ieħor: l-awtorità tiddeċiedi jekk tqis li jkun utli li jippermettu l-organizzazzjoni għall-parteċipazzjoni);
- Skont l-Art. 44 tad-Direttiva EIA, il-NGOs ambjentali jistgħu jieħdu sehem fil-proċedimenti bi dritt ta' parti, iżda, bil-kontra ta' organizzazzjonijiet soċjali oħra — ma għandux għalfejn jipprova li "interess pubbliku teħtieġ il-parteċipazzjoni tagħhom". Fi kliem ieħor: F'dan il-każ, l-Awtorità teżamina sempliċement jekk organizzazzjoni ambjentali li tissodisfa rekwiżiti formali (ara hawn taħt) iżda mhux intitolat li jiddeċiedi dwar jekk il-parteċipazzjoni ta' din l-organizzazzjoni hija "meħtieġa" u "ġustifikat" mill-perspettiva tal-interess pubbliku. Drittijiet usa' fi proċedimenti amministrattivi tirriżulta b'mod awtomatiku permanenti usa' fil-proċediment quddiem il-qorti amministrattiva.

Barra minn hekk, NGO ambjentali tista' tappella kontra d-deċiżjoni ta' awtorità tat-tieni istanza, anki jekk mhijiex kienu ħadu sehem fl-ewwel istanza ta' proċedura amministrattiva.

M'hemmx actio popularis fil-Polonja.

L-uniku mekkaniżmu li jista' jixbah l- actio popularis huwa l- "ilmenti u proċeduri ta' proposti" regolati b'kodiċi tal-proċedura amministrattiva ta' 1960 (l-Artikoli 221–260), iżda li jkollhom kamp ta' applikazzjoni ġenerali ħafna. Skont din il-proċedura, kull persuna tista' tressaq ilment jew tressaq proposta jew fl-interess pubbliku jew f'interess fattwali tagħha stess (l-ebda interess legali jew drittijiet legali sostantivi huma meħtieġa hawnhekk). Iż-żewġ ilmenti u proposti jistgħu jirrigwardaw kwalunkwe attività (jew in-nuqqas) ta' kwalunkwe istituzzjoni pubblika jew awtorità (u fil-fatt anki Istituzzjonijiet oħra bħal pereżempju t-trejdjunjins, eċċ.). Ilment għandu jiġi eżaminat minn awtorità superjuri lill-awtorità msemmija fl-ilment. Proposta trid tiġi eżaminata mill-awtorità responsabbli għal kwistjonijiet partikolari. Jekk ilment jew li tiġi ppreżentata proposta xierqa korp, dan il-korp għandu jibgħat dan iċ-ċertifikat xieraq (kompetenti). (xierqa) korp ikun kompetenti sabiex jeżamina lment jew talba u tirrispondi għaliha fi żmien xahar. L-ilmenti u proposti taħt din il-proċedura huma kkunsidrati bħala "mezzi legali imperfetta" għaliex min jużah ma għandhiex status uffiċjali dwar il-mertu tal-kawża, ebda dritt li jingħata segwitu għall-każ, u li jkun segwit b'talba għal kwalunkwe qorti.

L-Ombudsman u prosekuturi pubbliċi mhumiex "korpi ta' appell", madankollu dawn jingħataw locus standi fi proċedimenti amministrattivi: dawn jistgħu jibdew proċedimenti jew li tintervjeni fi proċedura pendenti (inkluż li jiġu kkontestati d-deċiżjonijiet). Filwaqt li jaġixxu ex officio, huma ta' spiss jagħmlu l-azzjoni tagħhom wara li jkunu rċevew informazzjoni/ilment minn individwu jew organizzazzjoni.

Ir-regoli dwar l-aċċess għall-ġustizzja f'każijiet ambjentali differenti għal deċiżjonijiet strateġiċi (bħal pjanijiet dwar il-kwalità tal-arja jew dokumenti strateġiċi oħra) u għal deċiżjoni amministrattiva individwali (bħal deċiżjoni tal-EIA, permess IPPC, għall-emissjoni settorjali).

Għal deċiżjonijiet strateġiċi l-aċċess għall-ġustizzja huwa limitat ħafna.

F'każ legali ta' atti legali speċifika u l-istatus tagħhom bħala "liġi lokali", dawn jistgħu jiġu kkontestati minn persuni li għandhom interess legali tista' tiġi affettwata mill-implimentazzjoni tal-pjan.

Madankollu, mhuwiex dejjem ċar jekk tip partikolari ta' pjan lokali hija "liġi" jew le.

Pereżempju pjanijiet ta' użu tal-art lokali jew pjanijiet ta' azzjoni għall-kwalità tal-arja lokali huma meqjusa bħala "liġijiet" rispettivament permezz tal-Att dwar l-ippjanar tal-użu tal-art jew b'att dwar il-liġi dwar il-protezzjoni ambjentali.

Traduzzjoni awtomatika

Fl-istess ħin l-istatus ta' atti bħal dawn pereżempju dak tal-ħarsien ambjentali programmi hija ċara, peress li l-protezzjoni ambjentali tal-liġi ma tiddefiniha u hija wkoll inkompatibbli mal-ġurisprudenza f'dan ir-rigward (pereżempju l-qorti amministrattiva reġjonali fi Krakovja iddikjarat li l-pjanijiet ta' ġestjoni tal-iskart — li jiffurmaw parti minn programmi ta' protezzjoni ambjentali — mhumiex qed isegwu l-liġi lokali; Madankollu dan l-approċċ mhuwiex dejjem aċċettati).

Din id-differenza fl-istatus ta' deċiżjonijiet strateġiċi importanti kif l-aċċess għall-ġustizzja jkun iggarantit biss għal dawk id-deċiżjonijiet strateġiċi li huma kkunsidrati bħala "liġijiet lokali".

Ma hemm l-ebda drittijiet speċjali għall-NGOs li jikkontestaw deċiżjonijiet strateġiċi.

Għal deċiżjonijiet amministrattivi individwali, id-drittijiet tal-individwi u l-NGOs jista' jiddependi fuq it-tip ta' deċiżjoni. Ir-regoli ġenerali li ġew deskritti fit-tabella ta' hawn fuq u drittijiet speċjali ta' NGOs ambjentali — fit-tweġiba għall-mistoqsija 2.

Hemm ukoll ċerti modifiki permanenti ta' individwi:

- Il-bini [bla) jistipula li l-Partijiet fil-proċedimenti dwar permess tal-bini huma biss ir-rikorrenti u sidien jew amministraturi ta' proprjetajiet li jinsabu fiż-żona milquta minn struttura ta' bini, filwaqt li "iż-żona affetwata" hija definita bħala żona indikata b' dispożizzjonijiet speċjali li tipprevedi limitazzjonijiet fl-użu tal-ispazju (Artikolu 28.2 u Artikolu 3 punt 20 bla). Din id-dispożizzjoni tillimita b'mod sinifikanti ċ-ċirku ta' persuni, bħala "dispożizzjonijiet speċjali li tipprevedi limitazzjonijiet fl-użu tal-ispazju" huma pjuttost rari.

Iċ-ċirku ta' partijiet għal permess tal-kostruzzjoni hija stabbilita skont ir-regoli ġenerali (jiġifieri skont APC) biss meta f'dawn il-proċedimenti "valutazzjoni tal-impatt ambjentali" ripetuta jitwettaq.

- Il-liġi dwar il-protezzjoni ambjentali (EPLA) jillimita l-għadd ta' partijiet fil-proċedimenti dwar "settorjali" ta' emissjonijiet fl-arja u fl-ilma, kif ukoll permessi għall-ġenerazzjoni tal-iskart. Skont id-dispożizzjonijiet tal-EPLA, huwa biss l-operatur japplika għall-permess u s-sidien ta' proprjetajiet li jinsabu fiż- "żona tal-użu ristrett" jekk din iż-żona ġiet stabbilita għall-installazzjoni huma partijiet.

Iċ-ċirku ta' partijiet għal emissjoni proċediment hija stabbilita skont ir-regoli ġenerali (jiġifieri skont APC) biss fir-rigward ta' permessi IPPC (li hi meħtieġa mid-Direttiva IPPC).

- Att dwar il-liġi tal-ilma jiddikjara li "parti fil-kawża dwar l-ilma permess huma: (1) persuna li tapplika għal permess; (2) proprjetarju tal-ilma; (3) is-sid tas-sistema tad-drenaġġ u li l-ilma industrijali mormi jiddaħħlu; (4) tas-sid tal-faċilità tal-ilma eżistenti li jinsabu fil-kamp ta' applikazzjoni l-impatt tal-attività suġġetta għal permess tal-ilma; (5) proprjetarju faċilità li tinsab fi ħdan l-ambitu tal-impatt tal-attività suġġetta għal permess tal-ilma; (6) persuna intitolata għal sajd fiż-żona taħt l-ambitu tal-impatt tal-attività taħt l-ilma permess" (Art. 127.7 Att dwar il-liġi tal-ilma).

Madankollu, għall-kuntrarju ta' dawn iż-żewġ eżempji, Art. 127 Att dwar il-liġi tal-ilma ma jidhirx li jiġi limitat iċ-ċirku ta' partijiet fil-proċedimenti, iżda jispeċifika biss, li baqa' konformi mal-Art. 28 kPa.

- L-Att dwar il-ġeoloġija u l-minjieri li tgħid li l-partijiet fil-proċedimenti dwar konċessjoni għall-estrazzjoni tar-riżorsi minerali li huma s-sidien ta' proprjetajiet li fihom l-attività tal-minjieri għandha titwettaq (Art. 41 tal-Att dwar il-Liġi Ġeoloġika u Minerarja).

VIII. Rappreżentanza legali

M'hemm l-ebda ħtieġa li jkunu rappreżentati minn avukat quddiem l-awtoritajiet amministrattivi u quddiem il-qorti amministrattiva tal-ewwel istanza. Dan l-obbligu jikkonċerna biss każijiet quddiem il-qorti amministrattiva tat-tieni istanza — konformi tal-Kassazzjoni għandu jitħejja l-avukat (adwokat) jew prokuratur skont il-liġi (Radca prawny).

Ċerti ditti ta' avukati speċjalizzati fil-liġi ambjentali. Persuna tfittex tali ditta legali għandu jikkonsulta l-websajts tagħhom sabiex jivverifikaw l-esperjenza tagħhom f'dan il-qasam.

Jidher li ċerti NGOs ambjentali jipprovdu wkoll xi parir legali (b'xejn jew għal prezzijiet imnaqqsa), iżda ġeneralment ikun ibbażat fuq proġett ta' xogħlijiet (jiġifieri meta NGO twettaq proġett li fih parir legali għaċ-ċittadini hija prevista). Għalhekk, fil-prattika, il-NGOs m'għandux jipprovdi parir bħal dan fuq bażi permanenti.

IX. Evidenza

Qrati amministrattivi jiddeċiedu kawżi fuq il-bażi ta' dokumenti miġbura matul il-proċedura amministrattiva qabel il-fażi ġuridika, bħala proċediment ġudizzjarju tiffoka fuq il-verifika tal-korrettezza tal-proċeduri mwettqa minn awtoritajiet amministrattivi.

Traduzzjoni awtomatika

Meta l-qorti tiddikjara li l-evidenza miġbura fil-fażi amministrattiva kienet insuffiċjenti, hija tannulla d-deċiżjoni u tagħmel aktar l-kawża quddiem l-awtorità amministrattiva li tordnala li tirrepeti l-elementi proċedimenti.

Kif indikat hawn fuq, il-Qorti Amministrattiva tevalwa l-provi miġbura matul il-proċedura amministrattiva u għalhekk ma għandhomx iwettqu proċedimenti l-provi.

Il-qrati amministrattivi (li s-soltu jeżaminaw każijiet ambjentali) ma jipprovdux esperti. Id-deċiżjonijiet tagħhom huma bbażati fuq id-dokumenti miġbura waqt il-proċedura amministrattiva. Il-partijiet għall-proċedimenti jistgħu jressqu mozzjonijiet u l-argumenti tagħhom u fit-teorija jistgħu jakkumpanjawhom b'opinjonijiet esperti, iżda li l-Qorti tal-Ġustizzja ma hijiex marbuta minnhom.

Rimedju b'mandat ta' inibizzjoni.

Jitressaq appell quddiem awtorità amministrattiva tat-tieni istanza għandu effett sospensiv.

F'każijiet eċċezzjonali, l-awtorità tal-ewwel istanza jista' jagħti d-deċiżjoni tiegħu dwar l-hekk imsejħa l-ordni tal-eżekuzzjoni immedjata ("awtorizzazzjoni"). L-għoti ta' tali digriet jistabbilixxi li d-deċiżjoni tal-ewwel istanza jistgħu jiġu infurzati irrispettivament minn jekk ikun ġie ppreżentat appell jew le (f'dan il-każ, appell ma jkollux effett sospensiv). Kondizzjonijiet taħt liema ordni ta' eżekuzzjoni immedjata tista' tingħata huma: il-protezzjoni tal-ħajja jew tas-saħħa tal-bniedem, l-interessi pubbliċi importanti oħra jew interess ta' parti.

Jekk l-ordni jinħareġ, m'hemm l-ebda mezzi oħra disponibbli fil-livell amministrattiv li tissospendi l-eżegwibbiltà tad-deċiżjoni, iżda l-ordni (li huwa parti mid-deċiżjoni amministrattiva) jistgħu jiġu kkontestati f'qorti amministrattiva.

Għal deċiżjonijiet tal-VIA u għal deċiżjonijiet dwar l-emissjonijiet ambjentali l-permessi (inklużi l-permessi tal-IPPC) tista' tingħata skont ir-regoli ġenerali — skont il-kundizzjonijiet kif deskritti hawn fuq.

Madankollu, fil-każ ta' ċerti proġetti ta' infrastruttura (bħal ajruporti, toroq, infrastruttura ta' għargħar) speċjali li jirregolaw il-proċess ta' kostruzzjoni tagħhom, l-atti legali li jipprevedu possibbiltajiet wiesgħa ħafna għall-iżviluppaturi biex tinkiseb l-ordni ta' eżekuzzjoni immedjata ta' awtorizzazzjonijiet għall-kostruzzjoni (zezwolenie na realizację) ta' proġett partikolari. Fil-prattika skont dawk l-atti legali speċjali, l-ordni tal-eżekuzzjoni immedjata ta' tali kunsens huwa mogħti b'mod kważi awtomatiku, fuq talba tal-iżviluppatur.

Ressaq ilment quddiem il-Qorti Amministrattiva tal-Prim' Istanza m'għandux awtomatikament tissospendi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni amministrattiva li dwaru sar l-ilment. Madankollu, il-qorti amministrattiva tista' tissospendi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni, fuq it-talba tal-applikant, f'każ meta jkun hemm theddida li jistgħu jikkawżaw ħsara sinifikanti jew effetti diffiċli tiġi rranġata. F'dawn il-każijiet l-applikant għandu juri li t-theddida hija kredibbli.

Normalment, l-applikant ma huwiex obbligat li jiddepożita somma f'daqqa (bond) bħala garanzija, madankollu tali obbligu jista' jiġi impost mill-Qorti tal-Ġustizzja fi proċedura li tikkonċerna l-permess tal-kostruzzjoni. F'każ meta l-ilment jiġi miċħud, il-bond ikun trasferit lill-iżviluppatur biex ikopru l-pretensjoni tiegħu.

F'każijiet fejn deċiżjoni tkun ingħatat ordni ta' eżekuzzjoni immedjata fil-livell amministrattiv (u ħadd ma kkontestaw id-digriet quddiem il-qorti, jew il-qorti kkonfermat id-digriet), il-Qorti x'aktarx li tiċħad ukoll it-talba biex tissospendi l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni (ara s-sentenza ewlenija tal-1 ta' Marzu 2011 tal-Qorti Amministrattiva (i OSK 289/11) li fiha l-Qorti tal-Ġustizzja ddikjarat li tali sospensjoni tkun kontra l-istituzzjoni ta' "Eżekuzzjoni immedjata" u l-għan statutorju tagħha).

XI. Fuq l-ispejjeż

Jitressaq appell quddiem awtorità amministrattiva tat-tieni istanza (u — fl-istess waqt il-proċedura ta' appell) huwa bla ħlas.

Teoretikament, parti fil-proċedimenti (inkluż l-appell) u l-persuni bi drittijiet ta' Parti jistgħu, madankollu, jiġu ċċarġjati l-ispejjeż tal-proċedimenti li (1) kienu kkawżati minn ħtija tal-parti, pereżempju meta l-awtorità li jirrepeti ċerti atti matul il-proċedimenti għaliex il-parti naqset milli tieħu sehem f'dan l-Att; (2) seħħet fl-interess jew fuq mozzjoni tal-parti u fl-istess ħin ma tirriżultax minn obbligi legali tal-awtoritajiet, pereżempju meta l-parti li titlob li expert-witness addizzjonali ieħor. L-ispejjeż tal-proċeduri ikunux jistgħu jinkludu pereżempju spejjeż tal-ivvjaġġar għax-xhieda u l-periti jew spejjeż ta' stħarriġ fuq il-post, kif ukoll spejjeż ta' traduzzjoni — fil-każ tal-barranin jipparteċipa fil-proċedimenti. L-ebda dejta statistika ma hi disponibbli dwar kemm-il darba l-awtoritajiet jagħmlu użu minn dawn id-dispożizzjonijiet; Madankollu, l-awturi ta' dan ir-rapport qatt ma ltaqa' ma' każ ta' dan it-tip ta' prattika legali.

F'każ meta persuna tiddeċiedi li tqabbad avukat (avukat) jew iqabbdu espert fil-kuntest ta' proċeduri amministrattivi, hu/hi għandu /għandha tkopri ħlas tagħhom. Fil-kuntest tal-proċedura amministrattiva, kull Parti tkopri l-ispejjeż tagħha stess (l-awtoritajiet amministrattivi ma għandhiex tiddeċiedi dwar l-ispejjeż).

Traduzzjoni awtomatika

Għal dak li jirrigwarda lill-Qorti talli l-ilment quddiem il-qorti amministrattiva tal-ewwel istanza, is-sistema legali Pollakka tuża d-drittijiet tal-qorti li jvarjaw skont "il-valur tal-kawża" — iżda biss f'każijiet meta l-valur tal-kawża tista' tiġi mkejla (jekk il-każ jikkonċerna obbligu monetarja, pereżempju l-ħlas ta' miżata għall-użu tal-ambjent jew multa amministrattiva għan-nuqqas ta' konformità mar-rekwiżiti ambjentali). F'każijiet bħal dawn, dritt tal-qorti huwa:

- Għall-każijiet tal-valur fir-riskju sa PLN 10.000 (EUR 2500) — 4 % tal-valur fir-riskju, imma mhux inqas minn PLN 100 (EUR 25);
- Għall-każijiet tal-valur fir-riskju bejn PLN 10.000 (EUR 2500) u PLN 50.000 (EUR 12.500) — 3 % tal-valur fir-riskju, imma mhux inqas minn PLN 400 (EUR 100);
- Għall-każijiet tal-valur fir-riskju bejn PLN 50.000 (EUR 12.500) u PLN 100.000 (EUR 25.000) — 2 % tal-valur fir-riskju, imma mhux inqas minn PLN 1500 (EUR 375);
- Għall-każijiet tal-valur fir-riskju iktar minn PLN 100.000 (EUR 25.000) — 1 % tal-valur fir-riskju, iżda mhux anqas minn 2000 PLN (EUR 500) u mhux aktar minn PLN 100.000 (EUR 25.000).

Madankollu, fil-maġġoranza tal-każijiet, il-valur ambjentali fil-każ inkwistjoni ma jistax jitkejjel. F'każijiet bħal dawn, id-dritt tal-Qorti għal ilment quddiem il-qorti amministrattiva tal-ewwel istanza f'kawżi ambjentali hija stabbilita għal PLN 200 (madwar EUR 50). Dan huwa ammont relattivament żgħir u ma tistax tiġi kkunsidrata bħala ostaklu għall-aċċess għall-ġustizzja.

Il-miżata tal-qorti għal ilment lill-qorti amministrattiva tat-tieni istanza hija 50 % tat-tariffa dovuta mill-Qorti tal-Prim' Istanza ta' każ partikolari — iżda mhux inqas minn PLN 100 (EUR 25).

Minbarra l-ispejjeż tal-qorti l-partijiet iridu jkopru l-ispejjeż tagħhom huma stess (bħal imur il-Qorti), inklużi l-ispejjeż ta' avukat (jekk dawn jiddeċiedu li jkollhom avukat).

La l-awtoritajiet amministrattivi u lanqas it-tieni istanza, il-qrati amministrattivi jsejjaħ xhieda jew esperti, għalhekk m'hemm l-ebda spejjeż relatati mal-parteċipazzjoni tagħhom.

Madankollu, il-partijiet jistgħu jixtiequ jordnaw u jissottomettu lill-Awtorità opinjoni esperta li tappoġġja l-opinjoni tal-grupp. L-ispiża ta' tali opinjoni ma tkunx rimborżata mill-parti telliefa.

'' It-tariffi tal-Avukat bażiċi huma stabbiliti mil-liġi. Ir-rati minimi fi proċedimenti quddiem il-qrati amministrattivi (f'każijiet ambjentali) huma:

a) quddiem il-Qorti tal-Prim' Istanza — PLN 240 (EUR 60)

b) fil-qorti tat-tieni istanza — 75 % ta' dan l-ammont.

L-ammonti msemmija hawn fuq jistgħu jiżdiedu f'każ partikolari mill-qorti sa 600 % tar-rata minima. Filwaqt li jistabbilixxi l-ammont finali ta' xi onorarji, il-Qorti tal-Ġustizzja tieħu inkunsiderazzjoni l-kumplessità tal-kawża, l-ammont ta' xogħol meħtieġ eċċ.

Madankollu, fil-prattika, id-drittijiet tal-avukati reali jaqbżu l-ammonti msemmija hawn fuq (ta' fuq huma kkalkulati kull siegħa jew kuljum) u huma soġġetti għal kuntratt individwali bejn l-avukat u l-klijent. Il-ħlas addizzjonali iżda mhux ser jiġu rimborżati minn parti opposta telliefa.

L-ispejjeż tal-esperti huma dejjem soġġetti għal kuntratt individwali bejn l-espert u l-klijent.

Fil-każ li l-awtoritajiet jitilfu l-kawża li jridu jħallsu r-rebbieħ l-ispejjeż tagħha (tal-Qorti kif ukoll it-tariffi tal-avukat li ma jaqbiżx il fuq ir-rati statutorji, iżda mhux spejjeż ta' esperti potenzjali), iżda jekk l-awtoritajiet Win — mhumiex intitolati li jikklejmjaw l-ispejjeż.

XII. Mekkaniżmi ta' għajnuna finanzjarja

Persuni (naturali jew legali, inklużi NGOs) li ma jistgħux iġorru l-ispejjeż tal-qorti jew biex iqabbad avukat jista' japplika għand il-qorti amministrattiva għall-għoti tal-għajnuna legali li fil-Polonja huwa msejjaħ "dritt ta' għajnuna" (Prawo tal-għajnuna). L-applikazzjoni għandha tkun akkumpanjata b'evidenza dwar l-istatus finanzjarju tal-applikant. Id-dritt ta' għajnuna jinkludi eżenzjoni mit-tariffi tal-qorti u li taħtar tal-avukat li — bla ħlas — jirrappreżenta lill-kwerelant quddiem il-Qorti. Id-dritt ta' għajnuna jista' jitreġġa' lura f'każ li r-raġunijiet għaliha għandhom jieqfu. Madankollu ma hemm l-ebda statistika dwar il-frekwenza li jagħtu jew jirrifjutaw l-għajnuna mill-qrati. Organizzazzjonijiet rarament japplikaw għal din l-għajnuna, peress li l-ispejjeż ta' proċedura ma jkunux kbar wisq.

Il-NGOs ambjentali jistgħu jirċievu finanzjament pubbliku għall-proġetti li huma jwettqu. Il-finanzjament pubbliku jista' jkopri wkoll l-ispejjeż konnessi ma' proċeduri legali (normalment, il-NGOs iridu jinkludu dan it-tip ta' spejjeż f'il-baġit tal-proġett).

Traduzzjoni awtomatika

Ċerti NGOs twettaq l-attività li tikkonsisti f'appoġġ għal NGOs oħra jew individwi, inkluża assistenza fi proċedimenti legali. Dawn l-NGOs jistgħu wkoll jirċievu fondi pubbliċi għal din l-attività. Peress li attività bħal din hu msejjes fuq il-proġett, ma hemmx lista ta' dawn l-NGOs li jittrattaw il-promozzjoni tal-liġi ambjentali.

Fil-Polonja hemm Law School kliniċi, iżda ġeneralment ma jiffukawx fuq id-dritt ambjentali.

XIII. Tempestività

Il-limitu ta' żmien bażiku li jagħti deċiżjoni minn korp amministrattiv huwa ta' xahar u f'każijiet partikolarment kumplessi — xahrejn.

Madankollu, l-Awtorità tista' ttawwal din it-temma taż-żmien infurmati l-Partijiet fil-proċedimenti dwar dan il-fatt, ir-raġunijiet għad-dewmien u jindika d-data ta' skadenza l-ġdida fil-każ ta' ffissar.

Jekk l-Awtorità tonqos milli tagħti deċiżjoni dwar ħin jew li tinforma lill-partijiet dwar ir-raġunijiet għad-dewmien, il-parti tista' tippreżenta lment quddiem l-awtorità amministrattiva tat-tieni istanza u l-Qorti Amministrattiva.

L-ilmenti jistgħu jitressqu wkoll f'każ fejn il-proċedura hija twila wisq (przewlekłość postępowania), jiġifieri meta tiġi estiża l-iskadenza mill-awtorità tidher li hija ġustifikata.

L-awtorità tat-tieni istanza, u mbagħad il-Qorti Amministrattiva tal-Prim' Istanza hija awtorità sabiex tiffissa, il-każ (toħroġ deċiżjoni).

Uffiċjal li naqas milli jistabbilixxi l-każ fi żmien mingħajr ġustifikazzjoni xierqa, għandu jkun soġġett għal responsabilità dixxiplinarja. Id-dispożizzjonijiet tal-liġi ma tispeċifikax liema tipi ta' sanzjonijiet jistgħu jiġu imposti fuq skrivan (hija kwistjoni interna ta' xi korp ta' amministrazzjoni).

Persuni li jixtiequ jikkontestaw deċiżjoni amministrattiva (individwu jew waħda strateġika) quddiem il-qorti amministrattiva għandha tiftaħ kawża fi żmien 30 ijiem minn meta d-deċiżjoni ġiet mogħtija lilhom jew ġiet ippubblikata.

Ġeneralment ma hemm l-ebda limitu ta' żmien iffissat bil-liġi għall-qrati li jagħtu sentenza. F'ċerti każijiet biss, indikati mil-liġi li hemm dawn l-iskadenzi — pereżempju fir-rigward tal-aċċess għall-informazzjoni (ara t-Taqsima III).

Normalment, proċedura ġudizzjarja quddiem il-Qorti tal-Prim' Istanza tieħu ftit xhur (madwar 3–7 xhur). Il-proċedura ġudizzjarja quddiem il-qorti tat-tieni istanza tieħu madwar 6–12 xhur.

Kif indikat hawn fuq, normalment ma hemm l-ebda data ta' skadenza stabbilit bil-liġi għall-qrati li jagħtu sentenza. F'ċerti każijiet biss, indikati mil-liġi li hemm dawn l-iskadenzi — pereżempju fir-rigward tal-aċċess għall-informazzjoni (ara t-Taqsima III).

Ma hemm ebda sanzjonijiet kontra l-qrati jagħtu deċiżjonijiet b'dewmien.

XIV. Kwistjonijiet oħra

Deċiżjonijiet ambjentali li huma kkontestati bejn il-partijiet wara li dawn jinħarġu minn awtorità tal-ewwel istanza. Imbagħad, fit-tieni istanza, id-deċiżjoni tal-Awtorità tista' tiġi sfidata quddiem il-Qorti Amministrattiva

Ma kienx possibbli li tiskopri informazzjoni dwar l-aċċess għall-ġustizzja fi kwistjonijiet ambjentali pprovduti lill-pubbliku b'mod strutturat u aċċessibbli.

L-istadju tal-proċedimenti amministrattivi kawża amministrattiva tista' tiġi solvuta b'mod "soluzzjoni" li kien hemm qbil dwarha bejn il-partijiet għall-proċedimenti (li tista' tiġi kkunsidrata bħala soluzzjoni alternattiva tat-tilwim). Il-ħlasijiet jistgħu jiġu miftiehma kemm fl-ewwel u fit-tieni istanza.

Madankollu, huma biss il-partijiet għall-proċedimenti u parteċipanti mhux governattivi ("mad-dritt tal-Parti") jistgħu jipparteċipaw fis-soluzzjoni.

Fil-kuntest tal-proċedura ġudizzjarja quddiem il-qorti amministrattiva, il-partijiet fil-proċedimenti jistgħu jidħlu f'medjazzjoni bl-għan li jsolvu t-tilwima.

Fil-prattika s-saldu fi proċedimenti amministrattivi kif ukoll quddiem il-Qorti Amministrattiva ta' medjazzjoni rarament jintużaw.

XV. Tkun barrani

Klawżoli kontra d-diskriminazzjoni rigward il-lingwa jew tal-pajjiż ta' oriġini ma jkunux ipprovduti direttament minn liġijiet proċedurali Pollakka.

Madankollu, il-fatt li l-liġijiet ma jeskludux persuni barranin minn rimedju ġudizzjarju disponibbli tfisser li dawn jingħataw l-istess drittijiet bħal ċittadini Pollakki.

Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika
Traduzzjoni awtomatika

Madankollu, il-proċedimenti kollha quddiem l-awtoritajiet u l-qrati Pollakki għandhom isiru bil-Pollakk. Dan ifisser li dawk il-barranin li ma jitkellmux bil-Pollakk għandu jkollu interpretu.

L-ispejjeż tat-traduzzjoni fi proċedimenti quddiem qorti amministrattiva jaqgħu fuq barrani u — meta jirbħu l-każ — jistgħu jikklejmjaw l-ispejjeż mingħand il-parti telliefa.

Il-kwistjoni tal-ispejjeż tat-traduzzjoni fi proċedimenti quddiem awtoritajiet amministrattivi mhuwiex speċifikament irregolat, allura r-regoli f'dan ir-rigward huma ambigwi.

XVI. Każijiet transkonfinali

F'każijiet meta l-Polonja huwa l-pajjiż ta' oriġini (l-attività mwettqa fil-Polonja għandha effetti fuq pajjiż ieħor) Regoli proċedurali Pollakk ma jiddiskriminawx u ma jeskludux pubbliċi barranin.

Madankollu, ma hemm l-ebda regolamenti ġenerali dwar din il-kwistjoni. Il-problema hija rregolata biss f'każijiet meta — wara r-rekwiżiti tal-Konvenzjoni ta' Espoo (EIA jew tad-Direttivi tal-UE, IPPC) — il-liġi Pollakka tipprevedi l-hekk imsejħa proċedura transkonfinali. F'każ ta' tali proċedura, lill-gvernijiet taż-żewġ pajjiżi (pajjiż ta' oriġini u pajjiż affettwat) huma responsabbli biex iwettaqha.

Fid-dritt Pollakk, ma hemm l-ebda definizzjoni ta' "pubbliku interessat" f'kuntest transkonfinali. Huwa biss f'każijiet meta l-proċedura transkonfinali skont il-Konvenzjoni Espoo jew ftehimiet internazzjonali oħra hija meħtieġa u mwettqa, ir-regoli li tidentifika l-pubbliku kkonċernat f'pajjiż ieħor huma pprovduti minn dawk il-ftehimiet.

M'hemmx regolamenti partikolari rigward il-parteċipazzjoni tal-NGOs barranin fi proċeduri ambjentali, madankollu, il-leġiżlazzjoni Pollakka ma jeskludix l-NGOs minn Stati oħra mill-possibbiltà li jipparteċipaw fil-proċedimenti kontra d-drittijiet ta' xi Parti. Għaldaqstant, jista' jiġi konkluż li l-NGOs ambjentali barranin igawdu l-istess drittijiet bħal NGOs nazzjonali.

L-awturi ta' dan ir-rapport mhumiex konxji ta' kwalunkwe tentattiv minn organizzazzjonijiet ambjentali jew soċjali oħra li jidħlu proċeduri amministrattivi fil-Polonja, u għalhekk ma jistgħux jevalwaw il-prattika f'dan ir-rigward (probabbilment ma hemmx prassi).

Meta każ taqa' taħt il-ġurisdizzjoni tal-qrati Pollakki, ma hemm l-ebda possibbiltà biex jagħżlu fil-qorti ta' pajjiż differenti (l-hekk imsejjaħ "forum shopping" ma teżistix taħt il-liġi Pollakka).

Links relatati

- Il-leġiżlazzjoni nazzjonali dwar kwistjonijiet ambjentali (bil-Pollakk):

http://www.gdos.gov.pl/Articles/view/1916/Akty_prawne

http://www.ekoportal.gov.pl/opencms/opencms/ekoportal/prawo_dokumenty_strategiczne/PodstawoweAkty/

- L-awtoritajiet ambjentali nazzjonali ewlenin:

http://www.mos.gov.pl/ http://www.gdos.gov.pl/
http://www.gdos.gov.pl/

http://www.ekoportal.gov.pl/opencms/opencms/ekoportal/home/index.html (lill-Bord ta' informazzjoni ambjentali)

- L-assoċjazzjonijiet tal-avukati:

http://www.nra.pl/nra.php

http://www.kirp.pl

- L-Uffiċċju tal-Ombudsman:

http://www.rpo.gov.pl/

- L-Uffiċċju tal-Prosekutur:

http://www.pg.gov.pl/

Din hija verżjoni tradotta awtomatikament tal-kontenut. Is-sid ta' din il-paġna ma jaċċetta ebda responsabbiltà jew obbligazzjoni fir-rigward tal-kwalità ta' dan it-test tradott b'mod awtomatiku.

L-aħħar aġġornament: 14/09/2016

Traduzzjoni awtomatika